

ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ ΣΤΗΝ (αρχιτεκτονική) ΓΩΝΙΑ ΚΛΑΔΟΥ ΚΑΙ ΒΡΥΣΑΚΙΟΥ

Η ΑΦΕΤΗΡΙΑ

Όποιος έχει διάθεση να "ξεφυλλίσει" τους προγραμματισμούς και τις δράσεις του Συλλόγου αρχιτεκτόνων τη περίοδο 2000-2005 μπορεί να διαπιστώσει την προσπάθεια για ορθολογική διαχείριση και καλύτερη οργάνωση της καθημερινότητας του Συλλόγου, σε συνδυασμό με ένα ευρύ πλαίσιο προτεραιοτήτων για τα μεγάλα προβλήματα του κλάδου που αναπτύχθηκε και που αποτέλεσε την πυξίδα για τις δράσεις της Πανελληνίας Ένωσης Αρχιτεκτόνων. Η οργανωτική ανασυγκρότηση κι ενίσχυση της γραμματείας, οι διεθνείς σχέσεις, οι πρωτοβουλίες για τα θέματα πόλεων, οι εκδηλώσεις και δράσεις, η συνεχής παρουσία του Συλλόγου, οι επαφές με τους περιφερειακούς Συλλόγους, η συνεργασία με Φορείς της αρχιτεκτονικής κοινότητας μπήκαν σε μια σειρά. Οι πρωτοβουλίες για την ανάληψη της Μπιενάλε της Βενετίας το 2002 και το 2004, οι εκθέσεις αρχιτεκτονικής περιφερειακών Συλλόγων, τα βραβεία αρχιτεκτονικού έργου που θεσπίστηκαν, η παρουσίαση όλων των δράσεων στο site, εγγράφονται στα θετικά του Συλλόγου.

Αυτή έπρεπε να είναι η αφετηρία, το σημείο εκκίνησης για να ξεδιπλώνονται οι περαιτέρω δράσεις, έτσι ώστε να αποκτήσει κύρος και φυσιογνωμία ο συλλογικός μας Φορέας και να δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις για την ανάδειξη της διακεκριμένης επιστημονικής ταυτότητας του κλάδου και τη διασφάλιση των επαγγελματικών δικαιωμάτων των αρχιτεκτόνων.

Είναι προφανές ότι ένας Σύλλογος σε απαξίωση, σε εσωστρέφεια και τέλμα δεν προκαλεί κανένα ενδιαφέρον και δεν μπορεί να είναι ο θεσμικός συνομιλητής με τους Φορείς και την Πολιτεία.

Πρέπει να υπενθυμίσω όμως ότι και αυτές οι ελάχιστες δράσεις του διοικητικού συμβουλίου, πέρασαν μέσα από τη σκληρή κριτική, την άρνηση, την εμμονή σε παρωχημένες αντιλήψεις. Τη δεδομένη χρονική στιγμή αναδείχτηκε με ένταση η σύγκρουση με αντιλήψεις που ήθελαν (και θέλουν) το Σύλλογο ένα μουσείο του παρελθόντος, ένα "μαγαζάκι" για πληκτικές πολιτικολογίες και έκδοση ψηφισμάτων, με στόχο οι παρατάξεις του "παγωμένου χρόνου" να έχουν βήμα για να προωθούν τις "αριστερές τους" πολιτικές, με αποτέλεσμα κανείς να μην ενδιαφέρεται, κανείς να μη λογαριάζει την θεσμική έκφραση των ελλήνων αρχιτεκτόνων.

Η ΔΙΑΔΡΟΜΗ

Στη ροή του χρόνου και σε υλοποίηση των παραπάνω δράσεων, διαφάνηκε ότι μπορεί να διαμορφωθεί μια σταθερή και πλειοψηφούσα άποψη για την συνολική και ουσιαστική αναβάθμιση του ΣΑΔΑΣ-ΠΕΑ, για την προώθηση της ίδιας της αρχιτεκτονικής και των συμφερόντων των αρχιτεκτόνων :

- από μέλη του προεδρείου και διοικητικού συμβουλίου, προερχόμενα μάλιστα από πολλές Περιφέρειες της χώρας για πρώτη φορά
- από προέδρους περιφερειακών συλλόγων
- από μέλη της πανελλαδικής αντιπροσωπείας.

Ήταν έκδηλο αυτό και ενοχλούσε. (βλέπε Απολογισμό δράσεων 2003-2005-περιοδικό Αρχιτέκτονες, τεύχος 50)

Με αυτό το υπόβαθρο και ενόψει των εκλογών του 2005 αναπτύχθηκαν συζητήσεις για ενίσχυση της διαφαινόμενης τάσης ώστε επιτέλους να υπάρξουν ανοιχτά ψηφοδέλτια, μακριά από τις παραταξιακές λογικές της παλιάς εποχής. Εντούτοις λίγα πράγματα προχώρησαν. Υπήρξαν σχήματα που τάχθηκαν σε αυτή τη λογική, χωρίς όμως το μεγάλο βήμα.

Η ΣΗΜΑΝΣΗ

Ένα σχήμα που δημιουργήθηκε ήταν και η **Σύγχρονη Αρχιτεκτονική Έκφραση**, η οποία θεώρησε ότι ήταν το καταστάλαγμα μιας μακράς εμπειρίας και παρουσίας στο κίνημα των αρχιτεκτόνων και ταυτόχρονα η μαγιά μιας καινούργιας προσπάθειας, που στηρίχθηκε και στην παρουσία εκπροσώπων της στο διοικητικό συμβούλιο και στο προεδρείο. Θεώρησε επί πλέον ότι *φέρνει στο προσκήνιο μία νέα σύνθεση* με την φιλοδοξία να μην αποτελέσει ένα άθροισμα των μερών αλλά ένα **ανανεωμένο βήμα** στον κλάδο και στα διοικητικά του ΣΑΔΑΣ-ΠΕΑ.

Διατύπωσε προγραμματικές θέσεις του τύπου ότι δεν πρέπει να επικεντρώσουμε σε *ιδεολογήματα* και να **μείνουμε προσκολλημένοι σε σχηματισμούς του παγωμένου χρόνου επισημαίνοντας** πως από το 2000 πολλοί αρνούνται τα κομματικά ψηφοδέλτια, φτιάξανε αρχιτεκτονικές συσπειρώσεις σε περιφερειακό επίπεδο και πως **άμεσος στόχος** πρέπει να είναι η ενιαία λίστα – αίτημα των πολλών που πρέπει να καθιερωθεί για τις εκλογικές διαδικασίες.

Επιζητούσε λοιπόν την συμπίεση με συναδέλφους παλιούς και νέους, που εργάζονται καθημερινά για την αρχιτεκτονική δημιουργία και την άσκηση του επαγγέλματος **ώστε** να ενδυναμωθεί ο Σύλλογος και να καταστεί ο ισχυρός πόλος διαπραγμάτευσης και αξίωσης επιλύσεων από την Πολιτεία.

Αυτό που ετέθη ως μείζονα προτεραιότητα ήταν η συσπείρωση σε ένα πρόγραμμα δράσης, σε μια κοινή πλατφόρμα διοίκησης του Συλλόγου.

Ο ΕΚΤΡΟΧΙΑΣΜΟΣ

Αυτή η προσπάθεια δεν τελεσφόρησε όπως φάνηκε εκ του αποτελέσματος και από την πορεία του Συλλόγου το 2006 και 2007. Οι δράσεις του Συλλόγου έφθιναν και αφυδατώθηκαν μετατρέποντάς τον σε καρικατούρα (βλέπε Απολογισμό δράσεων 2005-2008-περιοδικό Αρχιτέκτονες, τεύχος 67), με αποκλειστική ευθύνη των εχόντων το γενικό πρόσταγμα. Οι εφικτοί στόχοι αντικαταστάθηκαν από την ακινησία, από την αυταρέσκεια. Οι ανακοινώσεις μετριούνται στα δάκτυλα του ενός χεριού, τα δελτία τύπου για τα Συντονιστικά και όχι μόνο εξαυλώθηκαν. Ούτε κουβέντα για τα μεγάλα ζητήματα της πόλης, της πολεοδομίας, της χωροταξίας. Ούτε λόγος για αναβάθμιση του site που μπαγιάτεψε. Η αρχιτεκτονική δράση μετατράπηκε σε καθαρά τεχνική διαχείριση. Οι δημόσιες δραστηριότητες έγιναν η εξαίρεση.

Αυτή είναι η πραγματικότητα, το κοινό μυστικό που πάρα πολλοί συνομολογούν σήμερα.

Σε αυτό το κλίμα φτάσαμε στις εκλογές του Μαρτίου 2008.

Αναμένοντας δε τη συγκρότηση του νέου συμβουλίου επτά μήνες, αντιλαμβάνεται και συνειδητοποιεί κανείς πόσο “αφύσικα” πράγματα συμβαίνουν πλέον στην έδρα της Πανελληνίας Ένωσης Αρχιτεκτόνων.

- Ένας Σύλλογος απαξιωμένος, χωρίς δράσεις, χωρίς παρουσία, χωρίς καμία οικονομική δυνατότητα αφού εξάντλησε το ταμείο, χρειάστηκε επτά μήνες για να συγκροτηθεί σε σώμα.

- Τη διαδικασία συγκρότησης ακολούθησαν αποκαλυπτικές ανακοινώσεις παρατάξεων με καθαρά παλαιολιθικές αναλύσεις σε ιερογλυφική γραφή, με αναφορά στη δεκαετία του '70. Εδώ αθροίζονται όλοι όσοι δεν συμμετέχουν στη συγκρότηση του προεδρείου. Τα απομεινάρια της “σύγχρονης αρχιτεκτονικής έκφρασης” (όπως αυτή εκφράζεται πλέον σήμερα), οι “πάσης φύσεως αριστεριστές”, μαζί με πικραμένους “δεξιούς” που έχουν αποδυθεί σε ένα απίστευτο χαρτοπόλεμο, με ακατανόητη επιχειρηματολογία που τελικά δεν αφορά το ευρύ σώμα των αρχιτεκτόνων, δηλαδή τους αρχιτέκτονες που πρέπει να απευθύνεται η Πανελλήνια Ένωση Αρχιτεκτόνων και που δεν ενδιαφέρονται για μια νέα κομματοκρατία. (χρησιμοποιώ ενδεικτικά ονομασίες παρατάξεων για κατανόηση της σημερινής κατάστασης)

Έχουμε μια “ολική επαναφορά” απόψεων που θέλουν να προβάλλουν την «καθαρή και ταξική» πολιτική, που συρρικνώνει τον κλάδο και αφυδατώνει τον συνδικαλισμό από τα συστατικά του στοιχεία, που

αρέσκονται στη λογική της γκρούπας (ακόμα!) και αναπαράγουν τον ίσκιο των πολιτικών και των αντιμετώπισεων, που πρυτάνευαν τις δεκαετίες του '80 και '90.

Προσωπικά με θλίβει η απίστευτη ένδεια που αναδύεται από τις ανακοινώσεις της “Σύγχρονης αρχιτεκτονικής έκφρασης”. Λόγος κουραστικά συνδικαλιστικός, κομματικοποιημένος, τραχύς, ξένος προς τους αρχιτέκτονες και κυρίως εχθρικός και σε ευθεία αντιπαράθεση με την συστατική διακήρυξη της παράταξης.

Ενοχλεί η ευκολία με την οποία βαφτίζουν ορισμένοι τον σπορτουρισμό τους ευθυκρισία και την ατομική τους βόλεψη έγνοια για το Σύλλογο, χωρίς υπόβαθρο, χωρίς εργασία, χωρίς ηθική υπόσταση, με διαβατήριο μόνο τις κομματικές ταυτότητες, “το σημαδεμένο κομματικό κεκτημένο”.

Έχω την προσδοκία ότι και οι ψηφοφόροι και οι εκλεγμένοι με αυτό το ψηφοδέλτιο δυσφορούν από την εικόνα αυτή.

ΤΟ ΙΧΝΟΣ

Επιμένω όμως να διατυπώνω τη γνώμη μου καθώς επί μακρόν συμμετέχω στους αρχιτεκτονικούς συλλόγους, θεωρώντας πως πρέπει να τολμάμε και πάντα να κυνηγάμε φιλόδοξα ακόμα και μη ρεαλιστικά σχέδια. Γιατί τα πράγματα γίνονται μόνον όταν τα ονειρευόμαστε.

Γι' αυτό επανατίθεται το ερώτημα:

Θέλουμε νέους ορίζοντες στις δράσεις μας ή αναδίπλωση στα στερεότυπα του παρελθόντος που πάντως έχουν κριθεί και ιστορικά; Μένει να αποδειχθεί.

Εν τω μεταξύ το νέο διοικητικό συμβούλιο πρέπει να αναλογιστεί και τα παραπάνω και να έχει υπόψη του ότι **δεν πρέπει να είναι** άθροισμα εμπειρογνομόνων-εξωτερικών συνεργατών που παρευρίσκονται στην συνεδρίαση *και για πρώτη φορά αντιμετωπίζουν τα θέματα, χωρίς καμιά επεξεργασία.*

Απαιτείται προεργασία οργανωτική και θεσμική, **απαιτείται** εργασία και καταπολέμηση της γενικόλογιας. Το συμβούλιο πρέπει να έχει γνώση της πανελλαδικής πραγματικότητας, χρόνο κι διάθεση για ενασχόληση. Να απορριφθεί η ερασιτεχνική κι πρόχειρη αντιμετώπιση των θεμάτων, η συζήτηση στο πόδι. **Χρειάζεται** μηχανισμός προετοιμασίας κι διαμόρφωσης-επεξεργασίας θέσεων.

Το Δ.Σ. δεν είναι συνοικιακό συνδικαλιστικό όργανο, που ξεκινά την συνεδρίαση και ότι προκύψει. Η διοίκηση του ΣΑΔΑΣ-ΠΕΑ δεν μπορεί να γίνεται εκ του προχείρου και ότι προλάβουμε. Χρειάζεται σοβαρότητα, χρόνος, εργασία, επεξεργασίες, προετοιμασμένες συνεδριάσεις με εισηγήσεις και διαβούλευση.

Κυρίως όμως πρέπει να απευθυνθεί στους συναδέλφους και ιδίως στους νέους, να συνεργαστεί με τους Φορείς της αρχιτεκτονικής κοινότητας, με όλους αυτούς που ενδιαφέρονται εν τοις πράγμασι και προβάλλουν την αρχιτεκτονική.

Αν δεν ικανοποιηθούν και τώρα οι ελάχιστες προϋποθέσεις το ίχνος θα χαθεί οριστικά, ακόμα και αν παραμείνουν ανοιχτά τα γραφεία, στη συμβολή των οδών Κλάδου και Βρυσσακίου, όπου από το 2000 έχει αναρτηθεί ταμπέλλα με την ένδειξη “ΣΑΔΑΣ- Πανελλήνια Ένωση Αρχιτεκτόνων”.